

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО**

Кафедра фтизіатрії і пульмонології

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ АСПІРАНТІВ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ:

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФТИЗІАТРІЇ

Львів 2020

Предметом вивчення навчальної дисципліни є перебіг клінічних форм туберкульозу в сучасних умовах, рентгенологічні синдроми, диференційна діагностика генезу синдрому інфільтрації, дисемінації, перебіг туберкульозу на фоні супутніх захворювань, сучасні стандарти діагностики та лікування.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни "Актуальні питання фтизіатрії" є формування теоретичних знань та поглиблення комплексу вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання у фтизіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основним завданням вивчення дисципліни "Актуальні питання фтизіатрії" є **вивчення проблем:**

- ✓ нових наукових напрямків, теоретичних та практичних проблем фтизіатрії в сучасних умовах;
- ✓ вільно володіти сучасними методами з досліджуваного наукового напрямку; використовувати новітні методи діагностики та лікування;
- ✓ вивчити особливості патофізіології та патоморфології туберкульозу;
- ✓ вільно аналізувати результати дослідження системи зовнішнього дихання та її функції та ендоскопічні методи дослідження;
- ✓ вільно аналізувати рентгенеміотику деструктивних форм туберкульозу легень.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

— **знати:** анатомічно-функціональні особливості органів дихання людини, дослідження функції системи зовнішнього дихання, основні синдроми у фтизіатрії, такі як синдром інфільтрації, синдром дисемінації, клініко-рентгенологічні особливості первинного та вторинного туберкульозу, особливості перебігу туберкульозу на фоні цукрового діабету, ВІЛ-інфекції та СНІДу, рентгенеміотику деструктивних форм туберкульозу, сучасні стандарти діагностики туберкульозу, перелік мікробіологічних досліджень з діагностики туберкульозу, показання до госпіталізації пацієнтів із захворюванням на туберкульоз, визначення контактів з хворими на туберкульоз, знати сучасні стандарти лікування туберкульозу згідно нового наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р., протипоказання до стандартного короткострокового режиму лікування, групи препаратів, рекомендованих до застосування у індивідуалізованих довгострокових схемах лікування МЛС-ТБ, дозування препаратів для лікування у дорослих та дітей з врахуванням діапазону маси тіла.

— **вміти:** збирати медичну інформацію про стан пацієнта; виділяти вперше виявлений новий або повторний випадок туберкульозу у людини будь-якого віку в конкретному місці його перебування або інших порівнянних умовах, де існує ризик зараження інших людей, розслідувати індексний випадок, інтепретувати туберкулінову шкірну пробу, здійснювати обстеження, спостереження та лікування хворих та усіх контактних осіб, які були в осередковому або близькому контакті з хворими на активний туберкульоз та туберкульоз з бактеріовиділенням відповідно до клінічних настанов, обстежувати хворих на легеневий або позалегенеєвий туберкульоз із застосуванням загально-клінічних, мікробіологічних, радіологічних методів згідно з критеріями стандарту діагностики туберкульозу, проведення хірургічної біопсії (з місць ураження) з отриманням матеріалу для подальшого мікробіологічного та морфологічного дослідження, призначити відповідний режим лікування керуючись результатами отриманих досліджень, оцінювати та сприяти прихильності пацієнта до лікування, використовуючи пацієнт-орієнтований підхід у співпраці з членами сім'ї, представниками громад, соціальних служб, проводити активний моніторинг побічних реакцій на препарати, контролювати результати лікування.

ЗМІСТ

Теми самостійних (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Назва теми	Години
1.	Епідеміологічна ситуація з туберкульозу в Україні та світі.	4
2.	Сучасна класифікація туберкульозу.	4
3.	Моніторинг спостереження за хворими з туберкульозом.	4
4.	Сучасні методи діагностики легеневого і поза легеневого туберкульозу.	6
5.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики первинного туберкульозу в сучасних умовах у дітей та дорослих.	6
6.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики вторинного туберкульозу.	4
7.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики казеозної пневмонії.	4
8.	Особливості діагностики туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції.	4
9.	Туберкульоз при цукровому діабеті.	4
10.	Стандарти лікування туберкульозу згідно нового наказу МОЗ України № 530.	6
	Разом:	46 год

Теми самостійних (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Епідеміологічна ситуація з туберкульозу в Україні та світі.	5
2.	Сучасна класифікація туберкульозу.	2
3.	Моніторинг спостереження за хворими на туберкульоз.	5
4.	Сучасні методи діагностики легеневого і позалееневого туберкульозу.	5
5.	Імунодіагностика туберкульозу в умовах патоморфозу.	5
6.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики первинного туберкульозу у дітей і дорослих.	5
7.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики вторинного туберкульозу.	7
8.	Особливості диференційної діагностики синдрому округлих тіней.	6
9.	Особливості диференційної діагностики синдрому інфільтрації.	4
10.	Особливості диференційної діагностики синдрому дисемінації.	3
11.	Клініко-рентгенологічні особливості діагностики казеозної пневмонії.	5
12.	Особливості діагностики туберкульозу у хворих на СНІД та ВІЛ-інфекцію.	4
13.	Особливості перебігу туберкульозу на фоні цукрового діабету.	4
14.	Сучасні стандарти лікування туберкульозу згідно нового наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р.	8
15.	Стандарти подолання щодо ВІЛ-інфекції та супутніх захворювань.	4
	Разом	72

ТЕМА 1. ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ З ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо основних епідеміологічних показників туберкульозу в Україні та світі.
2. Вміти інтерпретувати в динаміці основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Місце заняття

Навчальна кімната.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Навчальні питання

1. Показник інфікованості з туберкульозу в Україні та світі.
2. Показник захворюваності з туберкульозу в Україні та світі.
3. Показник хворобливості з туберкульозу в Україні та світі.
4. Показник смертності з туберкульозу в Україні та світі
5. Показники поширеності туберкульозу та їх оцінка.

Практичні навички

1. Вміти аналізувати основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Бліхар Є. Фтизіатрія: Підручник. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. - 372 с.
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Феценко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Феценко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Феценко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.
7. Tuberculosis control and elimination 2010 – 50: cure, care, and social development (Electronic recourse) / К. Lonroth [et al.] / www.who.int/tb

ТЕМА 2. СУЧАСНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо принципів побудови класифікації туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо особливостей формування діагнозу хворого на туберкульоз.

Місце заняття

Навчальна кімната.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація.

Навчальні питання

1. Принцип побудови класифікації туберкульозу.
2. Типи туберкульозного процесу.
3. Основні клінічні форми туберкульозу.
4. Характеристика туберкульозного процесу.
5. Ускладнення туберкульозного процесу.
6. Клінічні та диспансерні категорії обліку хворих.
7. Ефективність лікування хворих на туберкульоз.
8. Залишкові зміни після перенесеного туберкульозу.
9. Формулювання діагнозу туберкульозу згідно з класифікацією.

Практичні навички

Знати сучасне формулювання діагнозу туберкульозу згідно з класифікацією.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах : Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 3. МОНІТОРИНГ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ХВОРИМИ З ТУБЕРКУЛЬОЗОМ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо моніторингу лікування випадків чутливого та хімізрезистентного туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо моніторингу лікування випадків мультирезистентного туберкульозу та туберкульозу з розширеною резистентністю.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних та лабораторних обстежень.

Навчальні питання

1. Патогенез туберкульозу.
2. Шляхи зараження та поширення мікобактерій в організмі людини.
3. Імунітет при туберкульозі.
4. Патоморфоз туберкульозу.
5. Групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.
6. Методи лабораторного виявлення мікобактерій туберкульозу.
7. Визначення медикаментозної стійкості та її клінічне значення.
8. Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання.
9. Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень.
10. Стандартні режими хіміотерапії.
11. Категорії лікування хворих на туберкульоз легень.
12. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Вилікування туберкульозу.
13. Залишкові зміни та їх значення для виникнення рецидиву туберкульозу.
14. Інфекційний контроль.

Практичні навички

1. Вміти інтерпретувати результати бактеріоскопії, ТМЧ, молекулярно-генетичні методи.
2. Знати календар моніторингу лікування.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі", Київ, 2020.- 49 с.
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача –Киев-2010.-282с.

4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 4. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЛЕГЕНЕВОГО І ПОЗАЛЕГЕНЕВОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо переліку симптомів та захворювань за наявності яких пацієнту проводять обстеження на туберкульоз.
2. Знати фактори ризику захворювання на туберкульоз.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 6 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних обстежень.

Навчальні питання:

1. За яких симптомів та захворювань проводять обстеження на туберкульоз.
2. Біологічні зразки пацієнтів з підозрою на туберкульоз.
3. Методи дослідження харкотиння хворих з підозрою на туберкульоз.
4. Методи рентгенографії органів грудної клітки для підтвердження діагнозу туберкульозу.
5. Шкірна туберкулінова проба для підтвердження захворювання на туберкульоз.
6. Гістологічне дослідження біологічних зразків отриманих в результаті біопсії.
7. Клінічні обстеження необхідні для підтвердження ймовірного захворювання на туберкульоз.
8. Обстеження на туберкульоз ВІЛ-позитивних пацієнтів.
9. Методи обстеження пацієнтів з підозрою на позалегеновий туберкульоз.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі", Київ, 2020.- 49 с.
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. 12.Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія. - Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 5. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ У ДІТЕЙ ТА ДОРОСЛИХ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо діагностики типових форм первинного туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо лікування типових форм первинного туберкульозу.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 6 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних та лабораторних обстежень, наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі" щодо стандартів лікування туберкульозу.

Навчальні питання:

1. Децентралізована модель лікування туберкульозу в амбулаторних умовах.
2. Пацієнтцентрична модель лікування хворих на туберкульоз.
3. Критерії обов'язкових визначень чутливості МБТ до ПТП, що застосовуються для лікування.
4. Режимми лікування.
5. Необхідні мікробіологічні дослідження перед призначенням відповідного режиму лікування.
6. Молекулярно-генетичні та фенотипні методи дослідження зразка мокротиння.
7. Моніторинг побічних реакцій при лікуванні туберкульозу.
8. Розслідування контактів.
9. Психологічна підтримка пацієнтів.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонология в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010. – 282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. – К.: Здоров'я, 2002. – 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах, – 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія. – Київ-Львів, 2009- 1335 с.

**ТЕМА 6. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ
ВТОРИННОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ**

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо особливостей перебігу вторинних форм туберкульозу.
2. Вміти інтерпретувати результати клінічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, рентгенологічне відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження.

Навчальні питання:

1. Патогенез туберкульозу.
2. Особливості патоморфозу туберкульозу у дорослих в сучасних епідеміологічних умовах.
3. Особливості перебігу вторинного туберкульозу в дорослих.
4. Бактеріологічна діагностика вторинного туберкульозу у дорослих.
5. Диференційна діагностика вторинних форм туберкульозу у дорослих з неспецифічними захворюваннями органів дихання.
6. Схеми лікування конкретного випадку туберкульозу у дорослих.
7. Шляхи зараження та поширення мікобактерій в організмі людини.

8. Імунітет при туберкульозі.
9. Патоморфоз туберкульозу в сучасних епідемічних умовах.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 7. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ КАЗЕОЗНОЇ ПНЕВМОНІЇ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити вміння аспірантів діагностувати казеозну пневмонію на підставі даних анамнезу, клініки, рентгенологічних та інших допоміжних методів обстеження.
2. Вміти інтерпретувати результати обстеження.
3. Вміти призначити відповідне лікування.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, рентгенологічне відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, рентгенологічних та лабораторних обстежень.

Навчальні питання:

1. Казеозна пневмонія - патогенез
2. Клініка, діагностика, лікування, наслідки.
3. Диференціальна діагностика казеозної пневмонії з неспецифічними захворюваннями легень.
4. Принципи лікування.
5. Схеми лікування.
6. Фактори, що сприяють розвитку казеозної пневмонії.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ НА ТЛІ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо симптомів що можуть свідчити про туберкульоз у пацієнтів з ВІЛ-інфекцією.
2. Вміти призначити план обстеження, інтерпретувати результати обстеження.
3. Сучасний метод діагностики туберкульозу (LF-LAM) у ВІЛ-позитивних пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клініко-лабораторних обстежень.

Навчальні питання:

1. Туберкульоз та ВІЛ/СНІД.
2. Симптоматика туберкульозу у хворих на ВІЛ/СНІД.
3. Клінічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
4. Лабораторні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
5. Ендоскопічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
6. Гістологічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
7. Протитуберкульозне лікування у хворих на ВІЛ.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 9. ТУБЕРКУЛЬОЗ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо перебігу діабету у хворих на туберкульоз.
2. Вміти інтерпретувати результати клінічного обстеження та призначити лікування.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, лабораторних та інструментальних обстежень.

Навчальні питання:

1. Патогенетичні відносини поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
2. Особливості клініки поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
3. Особливості діагностики поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
4. Особливості лікування поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
5. Лікування хворих з поєданим перебігом діабету та туберкульозу.
6. Туберкульоз органів дихання в поєднанні з захворюваннями щитовидної залози та кори наднирників.
7. Клініка Адісонової хвороби, диференційна діагностика, лікування.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.

4. Феценко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Феценко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 10. СТАНДАРТИ ЛІКУВАННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЗГІДНО НОВОГО НАКАЗУ МОЗ УКРАЇНИ № 530

(очна денна, очна вечірня форми навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі" стосовно стандартів лікування туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо обов'язкових критеріїв якості лікування.
3. Удосконалити знання аспірантів щодо заходів інфекційного контролю.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 8 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, лабораторних та інструментальних обстежень.

Навчальні питання:

1. Пацієнтцентрична модель лікування.
2. Визначення чутливості до лікарських засобів.
3. Формування прихильності пацієнтів до лікування.
4. Децентралізована модель лікування туберкульозу в амбулаторних умовах.
5. Режими лікування.
6. Розслідування контактів.
7. Моніторинг побічних реакцій.
8. Заходи інфекційного контролю.
9. Емпіричні режими лікування.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі"
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Феценко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Феценко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Феценко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

ТЕМА 1. ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ З ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо основних епідеміологічних показників туберкульозу в Україні та світі.
2. Вміти інтерпретувати в динаміці основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Місце заняття

Навчальна кімната.

Час – 5 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Навчальні питання

1. Показник інфікованості з туберкульозу в Україні та світі.
2. Показник захворюваності з туберкульозу в Україні та світі.
3. Показник хворобливості з туберкульозу в Україні та світі.
4. Показник смертності з туберкульозу в Україні та світі
5. Показники поширеності туберкульозу та їх оцінка.

Практичні навички

Вміти аналізувати основні епідеміологічні показники з туберкульозу в Україні та світі.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача –Київ-2010.-282с.
3. Феценко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Феценко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Феценко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.
6. Tuberculosis control and elimination 2010 – 50: cure, care, and social development (Electronic recourse) / K. Lonnroth [et al.] / www.who.int/tb

ТЕМА 2. СУЧАСНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ.

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо принципів побудови класифікації туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо особливостей формування діагнозу хворого на туберкульоз.

Місце заняття

Навчальна кімната.

Час – 2 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація.

Навчальні питання

10. Принцип побудови класифікації туберкульозу.
11. Типи туберкульозного процесу.
12. Основні клінічні форми туберкульозу.
13. Характеристика туберкульозного процесу.
14. Ускладнення туберкульозного процесу.
15. Клінічні та диспансерні категорії обліку хворих.
16. Ефективність лікування хворих на туберкульоз.
17. Залишкові зміни після перенесеного туберкульозу.
18. Формулювання діагнозу туберкульозу згідно з класифікацією.

Практичні навички

Знати сучасне формулювання діагнозу туберкульозу згідно з класифікацією.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах : Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 3. МОНІТОРИНГ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ХВОРИМИ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ. (заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо моніторингу лікування випадків чутливого та хімізостійного туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо моніторингу лікування випадків мультирезистентного туберкульозу та туберкульозу з розширеною резистентністю.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 5 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних та лабораторних обстежень.

Навчальні питання

1. Патогенез туберкульозу.
2. Шляхи зараження та поширення мікобактерій в організмі людини.
3. Імунітет при туберкульозі.
4. Патоморфоз туберкульозу.
5. Групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.
6. Методи лабораторного виявлення мікобактерій туберкульозу.
7. Визначення медикаментозної стійкості та її клінічне значення.
8. Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання.
9. Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень.
10. Стандартні режими хіміотерапії.
11. Категорії лікування хворих на туберкульоз легень.
12. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Вилікування туберкульозу.
13. Залишкові зміни та їх значення для виникнення рецидиву туберкульозу.
14. Інфекційний контроль.

Практичні навички

1. Вміти інтерпретувати результати бактеріоскопії, ТМЧ, молекулярно-генетичні методи.
2. Знати календар моніторингу лікування.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі", Київ, 2020.- 49 с.
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.

3. Пульмонология в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 4. СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЛЕГЕНЕВОГО І ПОЗАЛЕГЕНЕВОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо переліку симптомів та захворювань за наявності яких пацієнту проводять обстеження на туберкульоз.
2. Знати фактори ризику захворювання на туберкульоз.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 5 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних обстежень.

Навчальні питання:

1. За яких симптомів та захворювань проводять обстеження на туберкульоз.
2. Біологічні зразки пацієнтів з підозрою на туберкульоз.
3. Методи дослідження харкотиння хворих з підозрою на туберкульоз.
4. Методи рентгенографії органів грудної клітки для підтвердження діагнозу туберкульозу.
5. Шкірна туберкулінова проба для підтвердження захворювання на туберкульоз.
6. Гістологічне дослідження біологічних зразків отриманих в результаті біопсії.
7. Клінічні обстеження необхідні для підтвердження ймовірного захворювання на туберкульоз.
8. Обстеження на туберкульоз ВІЛ-позитивних пацієнтів.
9. Методи обстеження пацієнтів з підозрою на позалегенеувий туберкульоз.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі", Київ, 2020.- 49 с.
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонология в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія. - Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 5. ІМУНОДІАГНОСТИКА ТУБЕРКУЛЬОЗУ В УМОВАХ ПАТОМОРФОЗУ.

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо особливостей клітинного та гуморального імунітету у хворих на туберкульоз.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо імунної відповіді при зараженні МБТ.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, лабораторні відділення.

Час – 5 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних та лабораторних обстежень.

Навчальні питання

1. Імунітет при туберкульозі. Патоморфоз туберкульозу.
2. Клінічна класифікація туберкульозу.
3. Групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.
4. Методи лабораторного виявлення мікобактерій туберкульозу.
5. Визначення медикаментозної стійкості та її клінічне значення.
6. Туберкулінодіагностика. Застосування туберкулінових проб у виявленні інфікованості та захворювання на туберкульоз.
7. Проба Манту з 2 ТО ППД-Л та оцінка її результатів. "Віраж" туберкулінових проб.
8. Специфічна профілактика.
9. Диференціальна діагностика післявакцинного (БЦЖ) та інфекційного імунітету у дітей і підлітків.

Практичні навички

Знати сучасні методи імунодіагностики та їх інтерпритацію.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.
6. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД (за ред. В. Ф. Москаленка, Р. Г. Процюка) // Київ, "Медицина", 2009.- 423 с.

ТЕМА 6. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ПЕРВИННОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ У ДІТЕЙ І ДОРОСЛИХ.

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо діагностики типових форм первинного туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо лікування типових форм первинного туберкульозу.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 5 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних та лабораторних обстежень, наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі" щодо стандартів лікування туберкульозу.

Навчальні питання:

1. Децентралізована модель лікування туберкульозу в амбулаторних умовах.
2. Пацієнтцентрична модель лікування хворих на туберкульоз.

3. Критерії обов'язкових визначень чутливості МБТ до ПТП, що застосовуються для лікування.
4. Режими лікування.
5. Необхідні мікробіологічні дослідження перед призначенням відповідного режиму лікування.
6. Молекулярно-генетичні та фенотипні методи дослідження зразка мокротиння.
7. Моніторинг побічних реакцій при лікуванні туберкульозу.
8. Розслідування контактів.
9. Психологічна підтримка пацієнтів.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010. – 282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. – К.: Здоров'я, 2002. – 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах, – 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія. – Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 7. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ВТОРИННОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо особливостей перебігу вторинних форм туберкульозу.
2. Вміти інтерпретувати результати клінічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, рентгенологічне відділення.

Час – 7 годин

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, інструментальних та лабораторних методів обстеження.

Навчальні питання:

1. Патогенез туберкульозу.
2. Особливості патоморфозу туберкульозу у дорослих в сучасних епідеміологічних умовах.
3. Особливості перебігу вторинного туберкульозу в дорослих.
4. Бактеріологічна діагностика вторинного туберкульозу у дорослих.
5. Диференційна діагностика вторинних форм туберкульозу у дорослих з неспецифічними захворюваннями органів дихання.
6. Схеми лікування конкретного випадку туберкульозу у дорослих.
7. Шляхи зараження та поширення мікобактерій в організмі людини.
8. Імунітет при туберкульозі.
9. Патоморфоз туберкульозу в сучасних епідемічних умовах.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.

5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ДИФЕРЕНЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ СИНДРОМУ ОКРУГЛИХ ТІНЕЙ.

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо синдрому округлих тіней в легенях.
2. Вміти інтерпретувати результати рентгенологічного та клінічного обстеження.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, рентгенкабінет, кабінет функціональної діагностики.

Час – 6 годин

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних інструментальних методів обстежень, рентгенограми, томограми, комп'ютерні томограми.

Навчальні питання

1. Патогенез туберкульозу.
2. Патоморфоз туберкульозу.
3. Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання.
4. Категорії лікування хворих на туберкульоз легень.
5. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Вилікування туберкульозу.
6. Залишкові зміни та їх значення для виникнення рецидиву туберкульозу.
7. Казеозна пневмонія. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.
8. Туберкульома легень. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.
9. Ускладнення туберкульозу: кровохаркання, легенева кровотеча. Патогенез, діагностика, лікування, невідкладна допомога. Ускладнення туберкульозу: спонтанний пневмоторакс. Причини виникнення, клініка, діагностика, невідкладна допомога.
10. Хронічне легеневе серце. Патогенез, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення туберкульозу: амілоїдоз внутрішніх органів у хворих на туберкульоз легень. Причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.

Практичні навички

1. Знати клініко-рентгенологічні особливості синдрому округлих тіней в легенях.
2. Знати рентгенсеміотику деструктивних форм туберкульозу.
3. Сучасні стандарти діагностики туберкульозу.

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача –Київ-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томів,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 9. ОСОБЛИВОСТУ ДИФЕРЕНЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ СИНДРОМУ ІНФІЛЬТРАЦІЇ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів про особливості перебігу синдрому інфільтрації при туберкульозі та диференційну діагностику інфільтратів при іншій патології легень.
2. Вміти інтерпретувати результати основних сучасних методів діагностики інфільтративного туберкульозу та диференційної діагностики з іншою легеневою патологією.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних обстежень, рентгенограми, томограми, комп'ютерні томограми.

Навчальні питання

1. Збудник туберкульозу, його види і форми існування.
2. Групи підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.
3. Методи лабораторного виявлення мікобактерій туберкульозу.
4. Визначення медикаментозної стійкості та її клінічне значення.
5. Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання.
6. “Обов’язкові” контингенти населення, які підлягають профілактичному обстеженню раз на рік.
7. Туберкулінодіагностика. Застосування туберкулінових проб у виявленні інфікованості та захворювання на туберкульоз.
8. Проба Манту з 2 ТО ППД-Л та оцінка її результатів.
9. Специфічна профілактика.
10. Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень.
11. Стандартні режими хіміотерапії.
12. Категорії лікування хворих на туберкульоз легень.
13. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Вилікування туберкульозу.
14. Залишкові зміни та їх значення для виникнення рецидиву туберкульозу.
15. Первинний туберкульозний комплекс. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.
16. Інфільтративний туберкульоз легень. Клініко-рентгенологічні варіанти інфільтратів. Патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, наслідки.
17. Казеозна пневмонія. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.
18. Туберкульома легень. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.

Практичні навички

1. Знати клініко-рентгенологічні особливості синдрому інфільтрації.
2. Знати рентгенсеміотику інфільтративних форм туберкульозу.
3. Сучасні стандарти діагностики туберкульозу.
4. Сучасні стандарти лікування туберкульозу згідно нового наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.

2. Пульмонология в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томів,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.
6. Tuberculosis control and elimination 2010 – 50: cure, care, and social development (Electronic recourse) / K. Lonnroth [et al.] / www.who.int/tb

ТЕМА 10. ОСОБЛИВОСТІ ДИФЕРЕНЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ СИНДРОМУ ДИСЕМІНАЦІЇ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів про особливості перебігу синдрому дисемінації при туберкульозі та диференційну діагностику дисемінацій при іншій патології легень.
2. Вміти інтерпретувати результати основних сучасних методів діагностики дисемінованого туберкульозу та диференційної діагностики з іншою легеневою патологією.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 3 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних обстежень, рентгенограми, томограми, комп'ютерні томограми.

Навчальні питання

1. Методи рентгенологічного обстеження хворих на туберкульоз органів дихання.
2. Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень.
3. Стандартні режими хіміотерапії.
4. Категорії лікування хворих на туберкульоз легень.
5. Критерії вилікування хворих на туберкульоз. Вилікування туберкульозу.
6. Залишкові зміни та їх значення для виникнення рецидиву туберкульозу.
7. Дисемінований туберкульоз легень. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.
8. Хронічне легеневе серце. Патогенез, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення туберкульозу: амліоїдоз внутрішніх органів у хворих на туберкульоз легень. Причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
9. Туберкульозний плеврит (в тому числі емпієма). Патогенез, клініка, діагностика, лікування, наслідки.

Практичні навички

1. Знати клініко-рентгенологічні особливості синдрому дисемінації.
2. Знати рентгенсеміотику дисемінованих форм туберкульозу.
3. Сучасні стандарти діагностики туберкульозу.
4. Сучасні стандарти лікування туберкульозу згідно нового наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р

Самостійна робота

Вивчення рекомендованої літератури.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонология в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.

3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.
6. Herr C. [et al.] The role of vitamin D in pulmonary disease: COPD, asthma, infection, and cancer. *Respiratory. Research.* 2011; V.12: 112-118.
7. Inghammar M. [et al.] COPD and the Risk of Tuberculosis - A Population- v Based Cohort Study. *PLoSOne.* 2010; V. 5, 4: 1013-1018.

ТЕМА 11. КЛІНІКО-РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ КАЗЕОЗНОЇ ПНЕВМОНІЇ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити вміння аспірантів діагностувати казеозну пневмонію на підставі даних анамнезу, клініки, рентгенологічних та інших допоміжних методів обстеження.
2. Вміти інтерпретувати результати обстеження.
3. Вміти призначити відповідне лікування.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення, рентгенологічне відділення.

Час – 5 годин

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, рентгенологічних та лабораторних обстежень.

Навчальні питання:

1. Казеозна пневмонія - патогенез
2. Клініка, діагностика, лікування, наслідки.
3. Диференціальна діагностика казеозної пневмонії з неспецифічними захворюваннями легень.
4. Принципи лікування.
5. Схеми лікування.
6. Фактори, що сприяють розвитку казеозної пневмонії.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співавт. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 12. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТУБЕРКУЛЬОЗУ У ХВОРИХ НА СНІД ТА ВІЛ-ІНФЕКЦІЮ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо симптомів що можуть свідчити про туберкульоз у пацієнтів з ВІЛ-інфекцією.
2. Вміти призначити план обстеження, інтерпретувати результати обстеження.
3. Сучасний метод діагностики туберкульозу (LF-LAM) у ВІЛ-позитивних пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клініко-лабораторних обстежень.

Навчальні питання:

1. Туберкульоз та ВІЛ/СНІД.
2. Симптоматика туберкульозу у хворих на ВІЛ/СНІД.
3. Клінічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
4. Лабораторні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
5. Ендоскопічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
6. Гістологічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
7. Протитуберкульозне лікування у хворих на ВІЛ.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

ТЕМА 13. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТУБЕРКУЛЬОЗУ НА ФОНІ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ

(заочна форма навчання)

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо перебігу діабету у хворих на туберкульоз.
2. Вміти інтерпретувати результати клінічного обстеження та призначити лікування.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, лабораторних та інструментальних обстежень.

Навчальні питання:

1. Патогенетичні відносини поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
2. Особливості клініки поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
3. Особливості діагностики поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
4. Особливості лікування поєданого перебігу діабету та туберкульозу у хворих.
5. Лікування хворих з поєданим перебігом діабету та туберкульозу.
6. Туберкульоз органів дихання в поєднанні з захворюваннями щитовидної залози та кори наднирників.
7. Клініка Адісонової хвороби, диференційна діагностика, лікування.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.

5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

**ТЕМА 14. СТАНДАРТИ ЛІКУВАННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ ЗГІДНО НОВОГО НАКАЗУ МОЗ
УКРАЇНИ № 530 від 25.02.2020 р.
(заочна форма навчання)**

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо наказу МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі" стосовно стандартів лікування туберкульозу.
2. Удосконалити знання аспірантів щодо обов'язкових критеріїв якості лікування.
3. Удосконалити знання аспірантів щодо заходів інфекційного контролю.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 8 годин

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клінічних, лабораторних та інструментальних обстежень.

Навчальні питання:

1. Пацієнтцентрична модель лікування.
2. Визначення чутливості до лікарських засобів.
3. Формування прихильності пацієнтів до лікування.
4. Децентралізована модель лікування туберкульозу в амбулаторних умовах.
5. Режими лікування.
6. Розслідування контактів.
7. Моніторинг побічних реакцій.
8. Заходи інфекційного контролю.
9. Емпіричні режими лікування.

Література:

1. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. "Про затвердження стандартів охорони здоров'я при туберкульозі"
2. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
3. Пульмонологія в вопросах и ответах :Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
5. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
6. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.

**ТЕМА 15. СТАНДАРТИ ПОДОЛАННЯ ЩОДО ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ ТА СУПУТНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ
(заочна форма навчання)**

Мета і завдання

1. Удосконалити знання аспірантів щодо симптомів що можуть свідчити про туберкульоз у пацієнтів з ВІЛ-інфекцією.
2. Вміти призначити план обстеження, інтерпретувати результати обстеження.
3. Сучасний метод діагностики туберкульозу (LF-LAM) у ВІЛ-позитивних пацієнтів.

Місце заняття

Навчальна кімната, клінічні відділення.

Час – 4 години

Матеріальне забезпечення

Мультимедійна презентація, результати клініко-лабораторних обстежень.

Навчальні питання:

1. Туберкульоз та ВІЛ/СНІД.
2. Симптоматика туберкульозу у хворих на ВІЛ/СНІД.
3. Клінічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
4. Лабораторні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
5. Ендоскопічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
6. Гістологічні методи діагностики туберкульозу у хворих на ВІЛ.
7. Протитуберкульозне лікування у хворих на ВІЛ.

Література:

1. Мельник В. П., Ільницький І. Г. Фтизіатрія – Київ-Львів, 2008.- 302 с.
2. Пульмонологія в вопросах и ответах: Справочник для врача – Киев-2010.-282с.
3. Фещенко Ю. І., Мельник В. М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
4. Фещенко Ю. І., Мельник В. М., Ільницький І. Г. Основи клінічної фтизіатрії – Київ-Львів, 2007- 2-х томах,- 1174 с.
5. Фещенко Ю. І. і співат. Пульмонологія і фтизіатрія.- Київ-Львів, 2009- 1335 с.